

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Arviomuistion nykytilakuvauksen osiot ovat oikeansuuntaisia ja kattavia. Nykytilakuvauksessa kuvataan hankintayksiköitä yhtenä massana, eikä huomioida sitä, että hankintayksiköiden maturiteetti hankintojen tiedolla johtamisessa vaihtelee paljonkin hankintayksiköiden välillä.

Nykytilan kuvausta tulisi täydentää suomalaisilla yksityisen puolen huippuhankkijayrityksillä, joilla varmasti olisi annettavaa nykytilan ja tulevaisuudenkin visiointiin. Lisäksi hankintaa kouluttavat tahot tulisi ottaa mukaan tähän työhön, jotta varmistetaan myös julkiset hankintaosaajat tulevaisuudessa

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Muistiossa esitetyt toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia; koko hankintaelinkaaren tietojen kerääminen ja tietojen yhtenäistäminen tukee julkisten hankintojen avoimuutta mutta tietovaranto itsessään ei lisää kilpailua julkisista hankinnoista, eikä tiedolla johtamisen tai vaikutusten arvioiti lisäännny itsestään tietovarannon avulla. Muistiossa puhutaan myös työkalujen kehittymisestä tai käytänteiden jakamisesta mutta mm. nämä eivät tapahdu automaattisesti.

Työkalujen kehittyminen ja käytänteiden jakaminen ei ole kokonaisvaltaisesti onnistunut muissakaan julkisen hankintojen ohjelmissa esim. Hankinta Suomessa, joten vaikka yhteinen tietovaranto mahdollistaa toimintojen monipuolisen kehittämisen, tähän tarvittaisiin myös vastuutaho ja konkreettisia tavoitteita, miten tietovarannosta saadaan irti se, mitä tavoitteissa haetaan.

Toimenpiteitä tulisi täydentää suomalaisilla yksityisen puolen huippuhankkijayrityksillä, joilla varmasti olisi annettavaa tulevaisuuden visiointiin. Lisäksi hankintaa kouluttavat tahot tulisi ottaa mukaan tähän työhön, jotta varmistetaan myös julkiset hankintaosaajat tulevaisuudessa.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

-

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

-

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

Ostolaskuissa ei tulisi olla työ sähköpostiosoitetta tai työpuhelinnumeroa henkilökohtaisempaa tietoa.

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

-

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

Ei

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

Tietosisällöissä ja toimenpiteissä on täysin jätetty pois hankintayksiköiden oman työn tehokkuuden tiedot, mittaaminen ja KPI:t. Tämä elementti kiinnostaa hankintayksiköitä ja niiden johtoa. Hankintayksiköiden oman työn mittaaminen ja mahdollisuus vertailla omia KPI:tään muihin varmistaisi myös oman toiminnan ja työkalujen kehittämisen.

Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

Sopimushallinta on kehityslistalla ja tulossa viimeistään 2025 alussa. Jos tämä hanke menee eteenpäin, olisi varmistettava myös ohjaavalta taholta se, että hankintayksikön johto sitoutuu tähän ja tarvittaessa budjetoi tarvittavien muutosten läpivienti.

Sopimustietojen siirtymäaika on riittävä.

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

Emme näe estettä.

Sundell Nina

Business Finland Oy - Procurement and Facilities Business Finland, Support and Enablement